

tvangsmæssig anbringelse af alkoholskadede på afvænningshjem for alkoholister, når der rettes henvendelse herom til udvalget fra pågældendes familie eller andre pårørende eller fra politiet eller anden offentlig myndighed, og det ved udvalgets undersøgelse viser sig, at pågældende ligger familie eller pårørende økonomisk til byrde og i øvrigt ikke vil kunne klare sig uden hjælp fra det offentlige, alt forudsat at anbringelsen tiltrædes fra lægeside.

Hvis drikfældighed er årsagen til en allerede opstået forsørgsæssag, kan udvalget af egen drift træffe bestemmelse om anbringelse på afvænningshjem for alkoholister, dog at muligheden for frivillig anbringelse forinden må være undersøgt.

Anbringelse på afvænningshjem i henhold til de pågældende bestemmelser kan finde sted i indtil 1½ år, og bestemmelserne giver endvidere adgang til i visse tilfælde at hensætte de pågældende på arbejdsanstalt eller tvangsarbejdsanstalt, ligesom det er fastsat, at udgiften ved den pågældende alkoholistforsorg betragtes som fattighjælp for den indlagte.

I følge de undersøgelser, udvalget har ladet foretage, bringes forsorgslovens §§ 316-17 imidlertid kun i anvendelse i ganske få tilfælde.

Som hovedårsager hertil anføres, at den kreds, hvorfra henvendelse i henhold til § 316 kan fremkomme, er forholdsvis snæver. Navnlig er det ikke tilstrækkeligt, at der fremsættes anmodning om tvangsindlæggelse fra et hospital eller en læge. Endvidere vil det ofte være umuligt at gribe ind over for enlige, der til trods for deres alkoholisme endnu har været i stand til at bevare deres tilknytning til arbejdsmarkedet, og over for drikfældige, som uden at have tilknytning til arbejdsmarkedet formår at klare sig uden at komme i forbindelse med politi og forsørgelsesvæsen. Hertil kommer, at § 317 bliver uanvendelig, blot patienten indgår på frivillig behandling, og at §§ 316-17 i det hele er uanvendelige, hvor der ikke foreligger forsørgelsestrang. Også praktiske vanskeligheder har gjort sig gældende, idet de af private foreninger drevne og efter forsorgsloven godkendte afvænningshjem ikke gerne modtager tvangsindlagte patienter.

En række af anstaltsudvalgets medlemmer har herefter ikke anset de gældende regler for tilstrækkelig effektive og har — da det ikke er anset for muligt at løse spørgsmålet gennem anden bestående lovgivning, herunder straffeloven — foreslået en udvidelse af adgangen til tvangsmæssig anbringelse i henhold til forsorgsloven.

Nogle af medlemmerne har stillet et forslag (forslag 1), der — foruden at tilslutte sig de neden-

for ad forslag 2 omtalte forslag til effektivisering af den gældende ordning — tilsigter at dække et videre område end forsorgsklientellet ud fra den betragtning, at alkoholismens betydning strækker sig langt uden for forsorgslovens rammer. Som emner for tvangsbehandling vil dette forslag bl. a. også medtage patienter, der som følge af drikfældighed frembyder fare for sig selv eller for andres personlige sikkerhed eller legemlige eller sjælelige velfærd. Herved åbnes der adgang til at medinddrage de mildere tilfælde af hustrumishandling og vold samt urostiftelse, endnu inden der foreligger en forsørgsæssag.

Andre medlemmer, herunder udvalgets formand, har stillet et forslag (forslag 2), der tilsigter en effektivisering af den gældende ordning, som den er fastsat i §§ 316-17. Dette viser sig navnlig derved, at også henvendelse fra en læge (eller hospital) skal kunne begrunde, at det sociale udvalg tager stilling til spørgsmålet om tvangsmæssig behandling. Endvidere foreslås den gældende formulering af transbegrebet ændret, således at sagen kan forfølges, blot det må *antages*, at pågældende ikke ville kunne klare sig selv uden hjælp, såfremt en hidtil fra privat side ydet økonomisk støtte bortfaldt. Herved skulle visse enlige kunne inddrages under bestemmelsen. Endelig har man tilstræbt at finde en formulering af bestemmelsen, hvorved man undgår, at det sociale udvalg bliver magtesløst, blot de pågældende afgiver erklæring om at ville lade sig behandle frivilligt.

Såvel forslag 1 som forslag 2 forudsætter, at der for patienter inden for forsorgslovens rammer, ganske særlig den udpræget asociale del deraf, tilvebringes særlige af socialministeren til tvangsmæssig behandling af alkoholskadede godkendte institutioner. Forslagsstillerne finder det ønskeligt, om sådanne behandlingsafdelinger kunne indrettes i tilslutning til de bestående arbejdsanstalter, dog således at afdelingerne undergives lægelig ledelse og såvel bygningsmæssigt som behandlingsmæssigt holdes klart adskilt fra arbejdsanstalten.

En tredje gruppe medlemmer, der er stærkt skeptiske med hensyn til anvendelse af tvang over for alkoholskadede, har rettet en række indvendinger mod forslag 1 og 2 og herunder navnlig anført, at en adgang til anvendelse af tvang vil skabe en ængstelse hos de alkoholskadede for, at en påbegyndt frivillig indlæggelse kan føre til tvangsindlæggelse, og derved afskrække en del patienter fra at søge frivillig behandling. Da de gældende regler som anført kun finder anvendelse i ringe omfang, har de pågældende medlemmer dog ikke stillet forslag om bortfald af disse.